

Europa i en skæbnetime

(kommentaren til uge 46, 2011)

D. 17 Nov. demonstrerede studerende og fagforeningsfolk i 60 italienske byer mod landets teknokratstyre, der netop er sat ind i stedet for de folkevalgte i Italien, lige som det er et teknokratisk styre, der har overtaget magten i Grækenland. Begge stede føjer man sig de europæiske og globale finansielle interesser.

Demonstrationerne fandt sted på “studentens verdensdag”¹, en dag der er opkaldt efter en hændelse i Prag, d. 17. Nov. 1937, hvor en student blev dræbt under en demonstration mod nazisternes besættelse².

Studerterne rundt om i Italien råbte d. 17. Nov. 2011 bl.a.: “Hverken Berlusconi eller Monti” – “Monti, et svin, han tjener kapitalen” – “Krisen er deres og pengene vores” – “Ned med bankier og andre feudalherrer”.

Demonstranternes oplevelse er, at Italien er overtaget af fremmede magter, lige som Tjekkoslaviet var i 1939.

Dem de er imod, er dog ikke så lette at få sat ansigt på, som det var for demonstranterne i 1939. Men demonstranterne ser et eller andet sted:

- at Italien, nationen, de nationalt forankrede demokratier, de sidste grænser for den internationale finanssektors magt, er smuttet,
- at nationen er blevet underlagt hensynet til den italesatte udgave af en økonomisk nødvendighed, der reelt set lige så vel kan beskrives som den internationale finanssektor, som den globale og aldeles mislykkede og illegitime form for overherredømme, som også Occupy-bevægelsen retter sin kritik mod over alt i verden.

¹ (El Día Mundial del Estudiante)

² http://internacional.elpais.com/internacional/2011/11/17/actualidad/1321548049_640028.html

I Spanien får den gamle højrefløj det største flertal nogen sinde i det spanske parlament, når valget er afgjort her søndag d. 20. Nov. 2011. Herefter kan landets egne godsejere, katolske præster, sorte presse, militær og finanssektor køre EU-kommissionens politik igennem uden at kommissionen selv behøver at være til stede, dvs. uden at den alt for eksplicit skal stå der som en ekstern magt, der sætter en nationalstats demokratiske institutioner ud af kraft med endnu et teknokrati.

Besparelser på alt, hvad der er offentligt, udsalg af forbrugerejet og offentlig ejendom, privatisering, udhuling af alle former for overførselsindkomster, underminering af fagforeningernes magt, total blotlægning over for international konkurrence, kapitalflugt, hjerneflugt, osv. fører til undermineringen af disse stater, nationalstater, lige som nedlæggelsen af disse randstater allerede er gennemført mere eller mindre formelt med indsættelsen af teknokratierne og de frivillige demokratiske beslutninger om at slutte op om EU. Disse lande er ikke længere selvstændige demokratiske størrelser. Mulighederne for at dæmme op for den internationale og nationale finansverdens uhæmmede skalten og valten med de europæiske randstaters folk og fysiske værdier er herefter forsvundet.

Det store spørgsmål er så, om forestillingen om demokratisk national selvbestemmelse i virkeligheden hele tiden har været den egentlige illusion, om den overordnede økonomiske nødvendighed virkelig er den skinbarlige realitet, den objektive sandhed, som man i sandhedens tjeneste lige så godt kan bøje sig for og underkaste sig, uden alle de overflødige demokratiske floskler, fuldstændigt lige som man gør uden omsvøb i Kina med kolossal succes. Eller er der en konflikt et sted mellem nogle magter og interesser, der hver for sig lever af at slå sine særinteresser op som udtryk for den overordnede nødvendighed, som en alment sand og forpligtende realitet. Spørgsmålet er, om det ikke i virkeligheden bare er særinteresser, der har haft held med at italesætte sig som udtryk for den objektive sandhed, som den overordnede økonomisk nødvendighed og objektivt forpligtende almeninteresse.

Europa med alle sine gamle nationalstater kan selvfølgelig tematisere sig selv på baggrund af et utal af forskellige konkrete forudsætninger, dvs. ud fra et utal af mere eller mindre lokalt forankrede og nationalt funderede særinteresser. Men der er i overordnet magtpolitisk forstand et påfaldende sammenfald mellem de gamle højreradikale positioner, den gamle og nyere finansmagt i de forskellige randstater

tioner, den gamle og nyere finansmagt i de forskellige randstater og så selve den centrale økonomiske magt og økonomiske filosofi i hjertet af unionens institutioner. Og der er ikke tale om noget, der er identisk med de brede befolkningers interesser. Dette fællesskab, dvs. unionen, er også en klar forlængelse af den internationale finansielle verdensorden, hvor ganske få institutioner sidder på den globale økonomiske magt herunder også i Europa.

Kun nationalstaterne og demokratierne har inden for de sidste årtier været (ikke bare en italesat forhindring) i stand til at udgøre en reel og legitim modvægt til den alliance, som vi ser her mellem lokale højrekræfter og den overordnede og centrale europæiske og globale pen-gemagt.

Milton Friedmans økonomiske filosofi er ideologien bag den fremher-skende politiske og økonomiske udvikling, udviklingen i den økono-miske magtkoncentration, som vi har set over især de sidste 30 år. Den kaldes monetarisme, men den tematiserer egentlig ikke de mere afgørende mekanismer i den politik, der er blevet gennemført under dens dække.

Interessekonflikterne, som ikke er gået under for udviklingen endnu, kan fx ses i spændingen mellem det sydlige Europa og især Tyskland.

Historisk set, så har Tyskland af kulturelle grunde været relativt over-legen i økonomisk forstand i forhold til resten af Europa og verden for den sags skyld. Tysklands overlegenhed gik over gevind ind i mellem, og det var da også det europæiske fællesskabs argument for Unionen, især i begyndelsen, hvor "Kul og stål-unionen" blev set som det sam-arbejde, der skulle træde i stedet for den antagonisme, som man havde så dårlige erfaringer med i forhold til Tyskland.

Tyskland valgte frivilligt at opgive sin stærke valuta til fordel for Eu-roen ved tusindårsskiftet. Det faldt i naturlig forlængelse af, at muren var væk: Påskuddet for at holde amerikanerne inde, russerne ude og tyskerne nede var definitivt forsvundet med sovjetimperiets opløs-ning. Derfor måtte tyskerne holdes inde og nede på en anden måde.

Tysklands betingelse for at opgive D-marken var, at Euroen skulle forblive lige så stærk som D-marken var, og som man gik ud fra at den ville have fortsat med at være. Tyskerne gik ud fra, at man frem-

over ville kunne have klaret sig i konkurrencen uden at bruge devalueringer af sin møntenhed. Derfor ville man ikke risikere at skulle se sine penge miste værdi, som følge af krav fra andre EU-lande, i det tilfælde hvor man opgav D-marken til fordel for Euroen. Det var betingelsen for at træde ind i unionen, forudsætningen for så at sige at lade sig binde ind i fællesskabet, frem for at stå uden for, som den kæmpe genopståede økonomiske magt, som alle kunne se at det genforenede Tyskland ville blive.

Den monetaristiske filosofi er stort set identisk med Tysklands krav til unionen. Den handler om, at markedet af sig selv vil føre til den bedste af alle verdener, hvis staten begrænser sin rolle til det at sikre pengenes værdi, varernes og arbejdskraftens fri udveksling. Pengepolitikken skal her begrænses til intentionen om at holde pengemængden stabil, for så ordner markedet resten.

Monetarismen blev historisk set sat ind som svaret på 1970'ernes "stagflation"³, hvor hele den vestlige verden oplevede store inflationsrater i priserne på alt, især råvarer, arbejdskraft, varer og ydelser. Starterne kørte i perioden med store underskud på finanserne for at stimulere efterspørgslen og arbejdsmarkedene, men der var alligevel arbejdsløshed og relativ begrænset økonomisk vækst.

Da Thatcher og Reagan tog over i slutningen af perioden, samtidigt med Poul Schlütter her hjemme, var det den monetaristiske fastkurspolitik og dermed inflationsbekæmpelsen der kom i højsædet. Der var herefter godt nok stadig inflation, men det var mindre udpræget og det begrænsede sig mere og mere til priserne i kapitalværdierne, hvis sikring og frie bevægelse stiltiende var målet med hele øvelsen⁴.

Det er stadig intentionen bag den økonomiske politik, som man følger i diverse vestlige og asiatiske regeringsgange, i de finansielle centre og hos de største aktører på markedet. Det drejer sig om at reservere prisstigningerne til stigninger på kapitalværdi. Det er nemlig grundlaget for udstedelse af penge, belåning, og dermed generering af

³ Udtrykket dækker over høj inflation kombineret med lav økonomisk vækst.

⁴ Det store stiltiende ideologiske trick ligger i den politiske vedtagelse, der siger, at inflation i priserne på kapitalværdier ikke tæller som inflation. Det skyldes netop, at man med monetarismen forsøger at skubbe købekraften, genereringen af penge, fra den egentlige produktion, over på de uproduktive økonomiske faktorer. Pengene sættes i verden som lån i kapitalværdier, som gæld, og viderelånes til mindre kapitalstærke aktører, men mere produktive og opofrende aktører, der så betaler tilbage, ind til de ikke kan længere.

købekraft på den særlige måde, der har karakteriseret de sidste årtiers økonomiske udvikling.

Gældskrisen er resultat af det faktum, at verden har sat sig selv i gæld på en måde, som den slet ikke kan honorere. Pengene er krav på fremtidige ydelser, som verden slet ikke kan honorere. Den form for succes havde man ikke forudset i de sejrende kredse, dvs. man havde slet ikke forudset, at det skulle lykkes at gøre krav på verdens rigdom i et omfang, som verden slet ikke kan honorere. Men finanskrisen er det helt naturlige resultat af udviklingen, hverken mere eller mindre. Når genereringen af penge reserveres til at finde sted som lån udbetalt i inflation i priserne på kapitalværdier, så brister boblen, når inflationen i kapitalværdierne forsvinder. Så fattes verden penge.

Det bliver selvfølgelig først og fremmest alverdens skyldnere, der kommer til at betale gældskrisen, herunder de tabende stater, der har fraskrevet sig retten til at lave penge, dvs. Euroens perifere medlemslande og alle andre tabere på verdensmarkedet. Krisen bliver da også systematisk brugt til at fjerne de sidste rester af staternes magt til at sætte grænser for kapitalmagten. Men uanset hvordan man vrider sig centralt, så er finanskrisen udtryk for det problem, at man har sejret ad helvede til; At den reelle verden slet ikke kan honorere de sejrendes krav på tilbagebetaling af lån, renter og renters rente.

Det vi ser, det er konsekvenserne af fastkurspolitik, umiddelbart befordrende for et frit marked, hvor de, der allerede er godt kørende i konkurrencen, bliver endnu bedre kørende på bekostning af dem, der allerede var lidt bag efter. Og sådan fortsætter det, ind til alverdens skyldnere altså ikke kan bære deres gæld længere. Og så har vi recession for alvor, i en grad der ikke er til nogens fordel.

Tyskland klarer sig endnu relativt godt, og de fordele, som man har i en stærk Euro, vil man ikke slippe. De sydeuropæiske lande klarer sig derimod dårligt. De kan ganske enkelt ikke klare sig på det internationale frie marked. Dvs. der er stadig firmaer og selvstændige virksomheder her, der klarer sig udmærket, men det har bare ikke nogen særlig indflydelse på den generelle økonomi her, og kan heller ikke trække resten af regionerne med sig.

De, der klarer sig godt i den internationale konkurrence, har som regel ikke så meget imod, at de sociale standarder sænkes, at udbuddet af

arbejdskraft øges, at priserne på arbejdskraft falder, som det er tilfældet i Spanien, hvor nogle områder har en ungdomsarbejdsløshed på ca. 50 % og hvor flere og flere er helt uden nogen form for indkomst.

Kravet fra Angela Merkel og Sarkozy er identisk med de lokale finansfyrsters hedeste ønsker: Slagt staten, det offentlige og alt hvad der er forbrugerejet, siger de, så er der nemlig frit slag for os, vores og den internationale kapital!

Det er sådan set, hvad Den Europæiske Union står for. Det er den alliance af økonomisk højtflyvende særinteresser, som dækkes ind under billedet på en objektiv nødvendighed, den sande økonomiske almeninteresse, men som i virkeligheden er ekstremt destruktiv, ikke bare i økonomisk forstand, men også socialt og økologisk.

Det, der er afsløret med den førte opbakning til EU i dansk politik, hele vejen ude fra DF hen over midten og ud til og med SF, er, hvor latterligt let det er at sovse eliterne – inden for det politiske system, medieverdenen og hele den politisk italesættende og herskende orden – ind i bekvemmelig selvtilstrækkelig dumhed. Det er godt nok ikke alle, der bare er dumme her. EU-liderligheden er klart nok også usympatisk. Men det er svært at sige hvad der bare er dumhed og hvad der er udtryk for intenderet destruktiv egoisme.

Danskernes evne til selvstændig tænkning er lige så begrænset som alle andres. Vi er ikke kognitivt overlegne i forhold til andre folkeslag og vi forarges kun meget lidt over den elendighed, som vi kun med alt for stort besvær bliver vidner til. Hitler havde helt ret i, at vi var nemme at købe. Det gik fint for ham lige ind til den dag, hvor enhver kunne se, at han ville tabe krigen. Først efter at udviklingen har kørt alle andre over for så at tage os med til sidst, og vi ligger der, flade, ynkelige, finder vi det umagen værd at spørge til, hvad det lige var, der gik galt her!

Zapatero, den afgangende spanske præsident, leder af PSOE, det spanske socialistparti, anmodede som en af sine sidste handlinger om, at ECB skulle begynde at købe spanske statsobligationer. Men det modsætter Tyskland sig. Zapateros sidste handling⁵ på den internationale scene viser problematikken i en nøddeskal. Han og hans parti har været med til at nedlægge Spaniens muligheder for at føre den mere

⁵ <http://www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/0,1518,798481,00.html>

sympatiske udgave af en nødvendig politik. Og det, som man nedlage staten til fordel for, er ikke parat til at gøre noget som helst. EU er først og fremmest til for højrekræfternes skyld. Det burde han og hans parti havde vidst. Zapatero fortjener i den grad en lussing. At hele landet skal lide så meget under mere eller mindre usympatisk stupiditet, ja det er til at græde og le over.

Mvh. Steen, Odense d.20/11, 2011.

[Artikler af Steen Ole Rasmussen](#)

Ugens kommentar af Steen Ole Rasmussen:

[Uge 45, 2011](#)

[Uge 44, 2011](#)

[Uge 43, 2011](#)

[Uge 42, 2011](#)

[Uge 41, 2011](#)

[Uge 40, 2011](#)

[Uge 39, 2011](#)

[Uge 38, 2011](#)

[Uge 37, 2011](#)

[Uge 36, 2011](#)

[Uge 35, 2011](#)

[Uge 34, 2011](#)

[Uge 33, 2011](#)

[Uge 32, 2011](#)

[Uge 31, 2011](#)

[Uge 30, 2011](#)

[Uge 29, 2011](#)

[Uge 28, 2011](#)